

konoplan

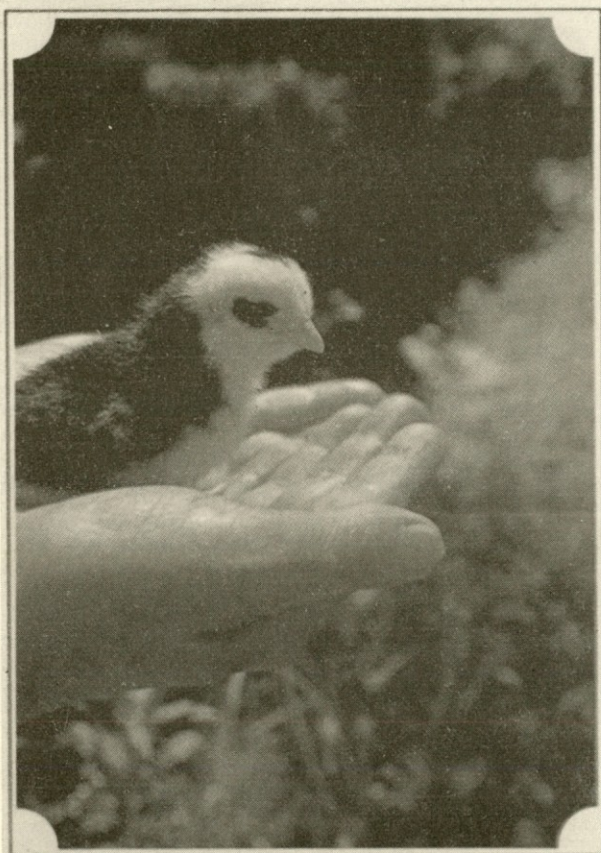
induplati

glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXXV.

DECEMBER 1987

Vsi bi radi imeli prijatelje,
malokdo pa se trudi to biti.
Edini način, kako priti do prijatelja:
biti prijatelj.

*Zdravja, delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva
želimo v letu 1988 vsem delavcem,
upokojencem in poslovnim partnerjem*

VODSTVO INDUPLATI,
DRUŽBENO POLITIČNE ORGANIZACIJE,
SAMOUPRAVNI ORGANI,
UREDNIŠTVO KONOPLANA

SPREMEMBE V POSLOVNI IN SAMOUPRAVNI ORGANIZIRANOSTI DO INDUPLATI

Slabšanje in zaostrovanje pogojev gospodarjenja narekuje delavcem v delovnih organizacijah, da čedalje bolj spremljajo in ocenjujejo dosežene rezultate svojega dela in poslovanja ter iščejo poti in rešitve za izboljšanje stanja. Tako se zlasti v zadnjem času srečujemo s prizadevanji, ko v delovnih organizacijah poskušajo svoje poslovanje prilagoditi spremenjenim gospodarskim okoliščinam in ga ob tem po možnosti tudi izboljšati. Poslovni problemi, zlasti pa njihova zapletenost, so v številnih primerih povezani tudi z organiziranostjo delovne organizacije. Z razvojem proizvodnje in tehnologije postaja organiziranost poslovanja vedno bolj pereč problem. Delovne organizacije se torej ne organizirajo enkrat za vselej, temveč se morajo tudi s svojo organiziranostjo prilagajati novim pogojem.

Strokovna komisija v Induplati, ki so jo imenovali delavski sveti tozdv in skupnih služb, je pregledala sedanjo poslovno in samoupravno organiziranost ter način dela in poslovanja tozdv in DSSS ter ugotovila, da so prenehali nekateri razlogi, ki so v letih 1974 do 1978 vodili v organiziranje tozdv, niso pa se uresničile tudi nekatere takratne ocene in predvidevanja, predvsem glede bolj učinkovitega samoupravljanja.

Približno deset let so v delovni organizaciji organizirane štiri temeljne organizacije (Proizvodnja izdelkov iz sintetičnih vlaken, Konfekcija, Maloprodaja in Restavracija ter počitniški domovi) in delovna skupnost skupnih služb. Tozdi so različni tako po številu zaposlenih kot po doseganju dohodka. V tozdu Proizvodnja je zaposlenih približno 580 delavcev, v Konfekciji jih je 300, v Maloprodaji 28, v Restavraciji pa je samo 21 delavec. V skupnih službah dela 114 delavcev. Največ prihodka dosega največji tozd.

Sedanja organiziranost na več temeljnih organizacijah ima različne pomanjkljivosti. To so zlasti delitev sredstev in virov sredstev na posamezne tozde; težave pri pokrivanju stroškov poslovanja DSSS; nadalje težave pri izvajanju vzdrževalnih in investicijskih del; združevanje sredstev za nakup osnovnih sredstev in za obratna sredstva (zlasti pri »malih« dveh tozdih) in nenazadnje vodenje celotnega knjigovodstva za vsak tozd ter ločeno

prikazovanje ekonomskih in finančnih rezultatov po tozdi. Način delitve dohodka, čistega dohodka in sredstev za OD pa je že sedaj enak po tozdi in DSSS.

Dosedanja samoupravna organiziranost pa je takšna:

Na ravni delovne organizacije je organiziran delavski svet DO, skupna disciplinska komisija, komisija samoupravne delavske kontrole in druge skupne komisije (stanovanjska komisija, komisija za inovacije, komisija za varstvo pri delu). Skupne komisije nimajo pristojnosti sprejemanja posameznih odločitev, temveč le pripravljajo gradiva za delavske svete.

V tozdi in DSSS so organizirani delavski sveti kot organi upravljanja, komisije za delovna razmerja in komisije za osebne dohodke ter skupno porabo. V tozdu Restavracija in tozdu Maloprodaja opravlja funkcijo delavskega sveta zbor delavcev, komisiji pa sta združeni.

Po tozdi in DSSS so organizirane delegacije za delegiranje v zbor združenega dela. Delegacije za skupščine SIS pa imamo skupne na ravni DO.

Zaradi navedene samoupravne organiziranosti prihaja do večkratnega obravnavanja istih zadev na različnih samoupravnih organih. Stalno so tudi težave s pridobivanjem za sodelovanje v samoupravnih organih, v zadnjem času pa se tudi vedno bolj pojavlja problem nesklepčnosti. Predvsem so neukinkovite skupne komisije na ravni DO, ki so zastopane z enakim številom članov iz vsakega tozda in DSSS ter so pristojne le za pripravo gradiv za delavske svete.

V tozdu Restavracija in Maloprodaja se zaradi majhnega števila delavcev pojavljajo stalne težave pri uresničevanju samoupravljanja, saj ni mogoče pridobiti delavcev za delovanje v vseh samoupravnih funkcijah, ki naj bi jih opravljal samostojen tozd.

V predlagani novi organiziranosti DO kot enovite organizacije so predvidene spremembe v poslovni in samoupravni organiziranosti. Večja tozda naj bi se organizirala kot program proizvodnje tkanin in program proizvodnje konfekcije. TOZD Maloprodaja bi se organiziral v okviru komercialne dejavnosti kot prodaja na drobno. TOZD Restavracija pa v okviru kadrovske-spološne dejavnosti kot družbeni standard. Skupne službe pa bi se predvidoma organizirale po posameznih poslovnih dejavnostih. Tako bi imeli razvojno dejavnost, tehnično dejavnost, komercialno dejavnost, kadrovske-spološno dejavnost, finančno-računovodsko dejavnost, ekonomsko-analitsko dejavnost in informacijsko-organizacijsko dejavnost.

Samoupravni organi bi bili organizirani na ravni DO. Bili bi neko-

liko številčnejši kot sedaj, s čimer želimo zagotoviti vpliv na odločanje iz vseh delovnih okolij. Kvaliteta dela v samoupravnih organih naj bi se s tem dvignila. Predvideno je, da bo delavski svet imel 33 članov, kar zagotavlja zastopanje vseh delov delovnega procesa. Okvirno vsakih 30 delavcev bo imelo v delavskem svetu svojega delegata. Komisije na ravni DO — to so komisija za delovna razmerja, komisija za osebne dohodke in skupno porabo, komisija za inovacije, komisija za varstvo pri delu in stanovanjska komisija — bodo dobile pristojnosti odločanja na prvi stopnji, kar bo povečalo njihovo učinkovitost in skrajšalo postopke odločanja.

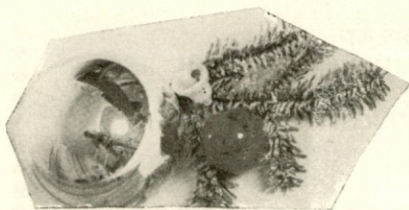
Delavski svet bo odločal samo o pritožbah na sklepe izvršilnih organov.

O opisanih spremembah v poslovni in samoupravni organiziranosti DO so razpravljale tudi DPO v tovarni. Tako sindikalne organizacije kot organizacija ZK so se s predlogom sprememb strinjale. Njihovi člani so le pripominjali, da moramo paziti na samoupravno organiziranost, to je, da ne bi samoupravni organi izključili kakšen del delovnega procesa. Posebej so opozorili na status delavcev, ki bi zaradi zmanjšane obsega nekaterih administrativnih opravil postali »odvečni«. Vodstvo DO je obljubilo, da odvečnih delavcev ne bo. Sprva bo dela še preveč, da se bodo vsi dokumenti uredili na novo. Kasneje pa morda ne bi delavca, ki se bo upokojil, nadomestili z novim. Teh primerov pa bo v bližnji prihodnosti kar precej.

L. L.

V novembru je zunanji izvajalec prepleskal hodnike v upravni stavbi

IZTEKEL SE JE DVELETNI MANDAT ČLANOV IZVRŠNIH ODBOROV SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

Poročilo o delu OOOZS TOZD Proizvodnja

Po sprejemu pravilnika o organiziranju in delovanju OOOZS TOZD Proizvodnja in KOOZS Induplati Jarše in organiziranju sindikata po novem smo v 1986. in 1987. letu delovali povezano vsi obrati TOZD Proizvodnja v enem IO. Finančno pa so se vodila sredstva za vsak obrat posebej.

Poleg tekočega dela OOOZS ome-nimo še sledeče:

Volitve delegacij v ZSD in skupščine SIS in ostala evidentiranja delegatov, ki so bila v letu 1986 in 1987, smo aktivno opravili, tako da lahko damo pozitivno oceno politične aktivnosti v pripravah na volitve in izvedbi volitev.

Nekoliko slabši pa je sedanjí postopek evidentiranja članov za samoupravne organe, ki smo jih evidentirali v tem mesecu glede na predlog nove organiziranosti DO. Mnogo članov ne želi sprejeti vloge samoupravljalca v samoupravnem organu, kar pa ni pravilno. Če hočemo delati, odločati in sodelovati, moramo imeti delegate, ki jim zaupamo, da nas zastopajo v naših samoupravnih organih in DPO. Če želimo, da bodo naše težnje in stališča obravnavana, moramo sodelovati.

Vsi se moramo potruditi in sprejeti funkcije v zaupanih samoupravnih organih in DPO, posebej še sedaj, ko je podan predlog nove organiziranosti DO — združitve v eno-
vito DO.

OOZS TOZD Proizvodnja je imela lansko leto nekaj sestankov. V tkalnici ATR so delavci ob izplačilu OD za mesec avgust prekinili delo. Ugotovljeno je bilo, da je do prekinitve prišlo zaradi novega načina obračunavanja OD, ki je dal poudarek na kvaliteti dela. Takoj so bili orga-

nizirani sestanki in izvedeni predvideni ukrepi, ki so se že naslednji mesec pokazali v pozitivni luči.

V enoti vzdrževanja je bil na pobudo sindikata organiziran sestanek zaradi pripomb glede obračuna različne stimulacije.

IO je v mandatnem obdobju obravnaval več pritožb delavcev za varstvo pravic in zavzel svoje stališče ter podal mnenje. Pri tem je upošteval zaščito delavca in socialno varnost.

Ob sodelovanju medicinskega osebja so bili sprejeti predlogi delavcev za odhod na preventivno zdravljenje. Bolnike, ki so болоvali več kot dva meseca, smo obiskali in obdarili. Sodelovali smo pri reševanju stanovanjskih kreditov in posredovali svoja mnenja.

Na športnem področju so bila organizirana različna tekmovanja — ZLATA NIT, Četverboj, Tekstiljaka in Občinske sindikalne športne igre.

S strani občinskega sindikalnega sveta so bili organizirani razni seminarji.

Za nami je prvo mandatno obdobje. Zaradi čedalje večjega administriranja in odločanja izven DO pozivam vse zaposlene, da se resno vključujejo v delo OOOZS in samoupravnih organov DO, ker bomo le tako lahko odločali in samoupravljali v naši skupnosti.

Nedeljko Perič

IPI prejice

Plače proizvodnih delavk so prenizke, poudarjajo delavke ob strojih. Pa ne samo v primerjavi s splošno draginjo. Prenizke so glede na naporno delo, slabe delovne pogoje, visoke norme in zahteve za kvalitetnim delom.

Poročilo o delu OOOZS TOZD Konfekcija

IO OOOZS TOZD Konfekcija je v preteklem dveletnem mandatnem obdobju deloval z različnimi akcijami, ki so se ob sodelovanju s KOOZS INDUPLATI uspešno odvijale.

Že takoj na prvi seji novoizvoljenega izvršnega odbora smo glede na novo organiziranost sindikalne organizacije v naši DO naleteli na manjše težave, ki pa smo jih uspešno razrešili. Spremeniti je bilo potrebno način finančnega poslovanja OO, ker je z reorganizacijo iz treh osnovnih organizacij nastala ena. S tem v zvezi je bilo potrebno storiti stare žiro račune, odpreti novega in zamenjati žige OO z enotnim žigom. Sam sistem razdeljevanja sredstev članarine je ostal isti, le s to razliko, da se sredstva zlivajo na en žiro račun, v vsakem trenutku pa se lahko izve, koliko sredstev združujejo naši sodelavci iz obratov v Mengšu in Pečah.

Leto 1986 je bilo leto volitev in kongresov. Naša najpomembnejša politična akcija je bila namenjena volitvam in kongresu.

V zvezi z volitvami v letu 1986 bi poudaril, da smo z veliko odgovornostjo izvedli evidentiranje vseh možnih kandidatov za funkcije v skupščinah družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnostih, obravnavali smo tudi predloge za najodgovornejše funkcije v občini in republiki.

Za uspešno izvedene volitve smo poskrbeli z dobro izpeljanimi predkandidacijskimi in kandidacijskim postopkom. IO OOOZS je organiziral temeljne kandidacijske konference, na katerih so družbenopolitične organizacije in samoupravni organi razpravljali o vseh predlaganih kandidatih. Posebej bi poudaril izid volitev, ki je pokazal dobro pripravljene predvolilne postopke in akcije. Priprave na republiški in zvezni kongres ZS so potekale ob sodelovanju s KOOZS INDUPLATI in pa z Občinskim sindikalnim svetom.

Velik poudarek in kritične razprave so potekale v zvezi s spremembami statuta ZSJ. Naše predloge in pripombe smo posredovali OSS, ta pa jih je prek delegatov na republiškem kongresu posredoval naprej.

Omenil bi tudi, da je OSS organiziral več posvetov za predsednike IO in pa celodnevni seminarji, na katerih smo razpravljali o vseh tekočih problemih in sprejemali stališča ter smernice za nadaljnje politično delo.

Znotraj DO in TOZD smo izpeljali tudi postopke za volitve v samoupravne organe DO in TOZD.

nadaljevanje na 4. str.

Poročevalci na občnem zboru članov osnovne sindikalne organizacije tozda Proizvodnja. Z leve: Nedeljko Perič, predsednik izvršnega odbora OOOZS, Anton Ručigaj, delovni predsednik občnega zbora in Vida Zupan tajnica OOOZS

nadaljevanje s 3. str.

V letu 1986 smo imeli tudi prekinitev dela v obratu konfekcija Mengeš. IOOOZS TOZD Konfekcija je med drugim obravnavala razne pritožbe delavcev v zvezi z neuvrstitvijo na prednostne liste za dodeljevanje stanovanjskih posojil.

Vse obravnavane pritožbe smo reševali v skladu z našimi samoupravnimi akti in jih posredovali samoupravnim organom.

Poleg političnih akcij smo izpeljali še vrsto drugih. Izdelali smo predloge za preventivno okrevanje, kamor smo poslali delavce, ki iz zdravstvenih razlogov nujno potrebujejo okrevanje in pa delavce, ki že vrsto let delajo v naši DO. Nabavljali smo tudi vstopnice za razne kulturne in športne prireditve. Vse te akcije so potekale v sodelovanju s KOOZS INDUPLATI.

Organizirali smo nakup raznih življenjskih potrebščin na obročno odplačevanje in oskrbo z ozimnico, čeprav ne v taki meri, kot bi želeli.

V letu 1986 smo organizirali ekskurzijo v Prekmurje skupaj z dislociranimi obratoma iz Mengša in Peči.

V preteklem mandatnem obdobju smo dajali velik poudarek oživitvi sindikalnih skupin po posameznih oddelkih, ker se le na tak način lahko razpravlja o določenih problemih, pobudah in težavah. Do neke mere nam je ta pobuda uspela, čeprav pravih rezultatov še ni. Še naprej si bomo prizadevali, da bo pobuda zares zaživela.

Sindikata naše DO je sprožil tudi vprašanje negotove usode našega počitniškega doma v Umagu. Vsi vemo, da je predviden za rušenje, ker se bo moral umakniti višjim interesom turističnega razvoja. Podana je bila pobuda, da strokovne službe naše DO proučijo možnosti za nakup garsonjer ali podobnih počitniških kapacitet, vendar rezultatov še ni.

V zvezi s tem je bilo predlagano tudi, da se prouči možnost postavitve počitniških kapacitet v toplice.

Ker je za nami dveletno mandatno obdobje, je IO OOOZS TOZD Konfekcija izvedel kandidacijski postopek za nove člane IO. Razprava je potekala po vseh sindikalnih skupinah.

Na koncu bi se rad zahvalil vsem, ki so s svojimi prispevki sodelovali pri reševanju zastavljenih akcij in pozivam vse člane sindikata, da tudi v prihodnje predlagajo konkretne akcije in predloge za reševanje problemov, ki se pojavljajo v vsakodnevnem življenju.

Apeliram na vse vodje sindikalnih skupin, da v svojih sredinah prisluhnejo sodelavcem, ker le tak način dela pripelje do uspešnega reševanja problemov, tako posameznika kot celotne skupnosti.

Franci Dolenc

Poročilo predsednika sindikata DSSS

Zadnje mandatno obdobje je potekalo v hudo zapletenih družbeno ekonomskih razmerah. Zanj je bilo značilno poglabljanje krizne situacije in poskusi administrativnega reševanja zadev s področja gospodarjenja. To je pogosto direktno posegalo v delitvena razmerja in krojilo politiko osebnih dohodkov ter vršilo pritisk na samoupravne organe v odločanju večkrat tudi mimo rezultatov gospodarjenja v OZD. Bili so primeri, da so samoupravni organi sklepali o stvareh, ki so bile izsiljene pod težo ukrepov, da bi se tako v končni fazi zadovoljilo formalizmu. Čeprav ugotavljamo, da s takim pristopom ne bomo rešili gospodarstva, se to še nadaljuje brez pozitivnih materialnih učinkov in premikov. Poleg dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije smo sprejeli in še sprejemamo nove ukrepe in dokumente, spreminjamo zakon o združenem delu in ne nazadnje izpade, da je za naše težave kriva tudi najobsežnejša in najdemokratičnejša ustava na svetu, zato bomo spremenili in dopolnili tudi to. Prav je, da ukinjamo in dopolnjujemo norme, ki ovirajo racionalnejše in boljše gospodarjenje, ni pa prav, če pri tem zastavljamo tržno plansko gospodarstvo in zakonitosti, ki neusmiljeno terjajo svoj davek. Skrb zbujajoče je tudi dejstvo, da se pod številnimi predlogi večkrat skrivajo centralistične težnje, pogosto pa so ukrepi tudi nestimulativni za tiste gospodarske subjekte, ki bi lahko v drugačnih pogojih povečali produkcijo in svoje proizvode plasirali na tuje trge.

Takšno stanje, pa če pri tem omenimo še meniško afero in neodgovorno vedenje njenih akterjev, je imelo vidne posledice, ki so se kazale skozi nezadovoljstvo in nezupanje ljudi v posamezne organe družbenopolitičnega sistema in družbenopolitičnih organizacij.

Navedeno je le kratek povzetek objektivnih pogojev, ki so imeli velik vpliv na poslovanje naše delovne organizacije in delovanje OOOZSS v njenem okviru.

V naši OZD, kot je znano, poslujemo z lastnimi sredstvi, čemur pa predpisi niso naklonjeni, saj nas postavljajo v slabši položaj. Pri tem pa vplivajo na naše gospodarjenje še ostali faktorji kot so naraščanje cen vhodnih materialov,

slabša kvaliteta vhodnih materialov, padec vrednosti dolarja, zmanjšano povpraševanje ter neplačane realizacije. Eden od problemov je prav gotovo tudi zastarelost strojnega parka, zaradi česar so že v naslednjem letu predvidene večje investicije, v zvezi s tem pa uvajanje tudi drugih organizacijskih ter kadrovskih ukrepov.

Gotovo, da za vse težave niso krive samo objektivne okoliščine. Rezultati 9-mesečnega poslovanja so pokazali, da naša produktivnost upada. V strokovnih službah kot pomembnem subjektu, prav gotovo še obstajajo notranje rezerve, ki jih bo treba ob večji mobilizaciji v bodoče še bolj izkoriščati, predvsem pa še z odgovornejšim in kvalitetnim delom pomagati k boljšim rezultatom. To je ena od pglavitnih nalog, ki jo sindikat mora stalno upoštevati v svojem nadaljnjem delovanju.

V izvršnem odboru smo spremljali delo delavskega sveta ter drugih samoupravnih organov, večkrat pa tudi dajali pobude in mnenja, o katerih se je sklepalo na samoupravnih organih. Dosti slabša pa je povezava med sindikatom in delegacijami za ZZZD in SIS. Tudi pomoč strokovnih služb pri delu delegacij za ZZZD in SIS ni zadovoljiva, predvsem ko gre za podajanje strokovnih mnenj po posameznih materialih, ki jih sprejememo v obravnavo pred sejami zborov oz. skupščin. Podpora strokovnih služb bi tu morala biti večja, predvsem pa gradivo ne more biti kvalitetno obravnavano v delegaciji, če predhodno ni oblikovano strokovno mnenje in predlog.

Informiranje je v preteklem obdobju potekalo prek ustaljenih oblik. Periodične rezultate poslovanja smo obravnavali na zborih delavcev, kjer smo razčiščevali vprašanja, ki jih pač nismo razumeli, posebnih pobud za dograjevanje utečenega načina informiranja pa ni bilo.

Za informiranje smo uporabljali še druge klasične načine, kot so oglasne deske, interno glasilo KONOPLAN ter druge priložnosti na različnih sejah samoupravnih ali drugih organov. Glede na razmere in spremembe, do katerih prihaja z uveljavitvami različnih ukrepov in predpisov, pa si v sindikatu prizadevamo tudi za bolj dinamično informiranje in analize morebitnih posledic po uvedbi oz. uveljavitvi določenega predpisa ali ukrepa. Kljub temu, da se v sindikatu zavedamo težkega položaja, želimo da bi se v bodoče po vsakem na novo uvedenem ukrepu ali uveljavitvi novega predpisa sprotno informiralo o možnih posledicah za naš kolektiv. Takšne opozorilne informacije bi omogočile učinkoviteje in pravočasno reagiranje posameznih subjektov ter mirnejše prevladovanje konfliktnih situacij.

V zadnjem času je precej upadel tudi interes za družbenopolitično usposabljanje, najsi bo za delo v

organih sindikata ali pa v samoupravnih organih. V okviru DU Domžale sicer takšne oblike usposabljanja obstajajo, toda navadno se zatakne že pri kadrovanju za usposabljanje v občinski sindikalni šoli ali šoli samoupravljanja. Zato bomo morali v okviru sindikata v nadalje bolj skrbeti za kadrovske politike.

Na začetku mandatnega obdobja so bile vse aktivnosti sindikata usmerjene v volitve 86. Bil je ob sodelovanju z drugimi DPO in samoupravnimi organi glavni nosilec evidentiranja, kandidiranja ter volitev samih. Ta naloga je bila kvalitativno izvedena. S temi aktivnostmi je sovpadala tudi reorganizacija delegacij za SIS, ki so se organizirale na ravni delovne organizacije. Pri reorganizaciji so upoštevani vsi predlogi in stališča, za katera se je sindikat zavzemal.

IO OOOSS je skozi mandatno obdobje spremljal dogajanja v okviru delovne organizacije in širše družbenopolitične skupnosti. Sodelovali smo pri raznih spremembah samoupravnih aktov in sprejemanju sporazumov ter večkrat bili pobudniki javnih razprav, ko je šlo za reševanje ali sprejemanje pomembnejših vprašanj ali odločitev.

Pri tem smo sodelovali z ustreznimi strokovnimi službami oz. vodilnimi delavci.

V toku mandata smo organizirali dve družabni srečanja članov OOOSS delovne skupnosti in izlet v Bratislavo za celotno delovno organizacijo. Poleg tega je bil IO OOOSS DSSS nosilec tudi drugih aktivnosti kot so: različne zbiralne akcije, kjer je bil poseben napredek dosežen pri vključevanju v društvo za boj proti raku (vključilo se je 72 delavcev DSSS), podajanje mnenj ob reelekcijah, oblikovanje različnih pobud za samoupravne organe in podobno. Pri porabi sredstev članarine osnovne organizacije sindikata navajamo, da smo v preteklem letu porabljali članarino na izdatkih za prireditve Pod menjško marelo 5 %, za izlet v Bratislavo 56 %, za obisk bolnikov 2 % in za družabno srečanje 37 %.

Na koncu moramo ugotoviti še to, da je bilo sodelovanje s konferenco sindikata DO in z občinskim sindikalnim svetom ZSS Domžale na visoki ravni.

IO OOOSS je bil redno in sprotno informiran o vseh bistvenih vprašanjih v DO in v občini Domžale.

Takšno sodelovanje moramo tudi vnaprej krepiti.

Ivan Kamenšek

V znamenju boja proti alkoholizmu, kajenju...

Oktober je bil mesec boja proti alkoholizmu in drugim zasvojenostim v občini Domžale. Tako kot prejšnja leta tudi tokrat SZDL, zveza komunistov, sindikat, socialno skrbstvo, zdravstvo, rdeči križ in še mnogi drugi v občini Domžale nadaljujejo z organizirano akcijo na področju boja proti alkoholizmu in drugim oblikam zasvojenosti. Druženopolitične organizacije in drugi, ki delegirajo svoje delegate v koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu, kajenju, narkomaniji in drugim oblikam zasvojenosti, so največ aktivnosti usmerili v preprečevanje alkoholizma med mladino, na delovnem mestu in v prometu ter kajenja na javnih prostorih.

Na seminarju, ki ga je organiziral zgoraj omenjeni odbor, je bilo govora o alkoholizmu, kajenju in narkomaniji med mladino, alkoholizmu v OZD in kajenju v OZD ter o kajenju in o drogiranju v prometu. Praktična aktivnost bi morala potekati v znamenju zmanjševanja oz. odpravljanja preveč strpnega odnosa ljudi do problematike alkoholizma in nikotinizma ter do posledic, ki jih ta dva pojava vnašata na vsa področja živ-

IPI prejice

Moti se, kdor misli, da je za spodnjo tkalnico značilen samo oglušajoč ropot, prah in vonj po preji ter olju. Delavke čedalje bolj moti še nek drug vonj. To pa je zaudarjanje iz kanalizacije. Kdo bo poskrbel za odmašitev kanalizacijskih cevi oziroma za popravilo kanalizacije, se še ne ve. Toda nekdo bo moral, čimprej, kajti vonjave so vse sočnejše. Zal ti vonji niso všteti v plače tkalk, zato zahtevajo njihovo odstranitev.

Poročilo predsednice OOOSS TOZD Maloprodaja

Zavzemali smo se za uresničevanje vloge in funkcije sindikalne organizacije ter njenih organov pri izboljševanju družbenoekonomskega položaja delavcev.

Udeleževali smo se vseh sestankov družbenopolitičnih organov v DO ter vseh sindikalnih sestankov pri Občinskem sindikalnem svetu.

V športu smo se udeleževali smučarskih tekmovanj. Nekatere naše članice so spremljale upokojece na njihovem izletu. Evidentirali smo kandidate v samoupravne organe DO. Obravnavali smo predlog o združitvi naše OOOSS v OOOSS DSSS.

Ker je naša OOOSS TOZD MALOPRODAJA maloštevilna, smo vso tekočo problematiko reševali sproti.

Minka Zupan

ljenja. Tako pijančevanje kot kajenje sta množična družbena pojava, ki imata hude posledice za posameznike, družino in družbo in povzročata razdore v družinah, zgodnje upokojitve, vzgojno zanemarjenost otrok in drugo socialno zlo. V mesecu boja proti alkoholizmu je bila povečana aktivnost na vseh področjih problematike — v preventivi in zdravljenju ter v vseh okoljih, kjer človek dela in živi.

Zaskrbljujoč je podatek, da se vse več alkoholizma in kajenja pojavlja med šolsko mladino. Pri nekaterih posameznikih gre morda le za obsejnost ali za dokazovanje »odraslosti« in te navade kasneje opustijo, medtem ko drugi te navade še poglobijo, kar pripelje v zasvojenost. Občasno popivanje in kajenje preraste v stalno, zato se pojavi nujna po opojni snovi. Nekdanji učenec se zaposli in nadaljuje s prekomernim pitjem, posledica je alkoholik v OZD. Znani so tudi takozvani latentni (prikriti) alkoholiki, alkoholiki »na kvatre« in drugi, ki pa imajo vsi skupni imenovalec — prekomerno pitje. Kakšne so posledice tega, je znano vsakomur, vendar pa je odnos družbe do alkoholizma vse preveč strpen, zato tudi najrazličnejši ukrepi in ves trud ne prinaša željenega uspeha.

Alkoholizem se močno odraža tudi v prometu, saj je vse več nesreč, povzročenih ne samo zaradi nepazljivosti in nestrpnosti, pač pa tudi zaradi alkoholiziranosti voznikov.

Izdelan je bil predlog stališč posvetovanja, ki naj se posreduje vsem delavcem v delovnih organizacijah, zdravstvu, vzgojnim in izobraževalnim ustanovam, in sicer za področje kajenja:

— z geslom »Kdor zdravo živi, ne kadil« opozarjamo na škodljivost kajenja ter na ukrepe za njegovo prepoved, kjer se zbirajo ljudje;

— pri svojem vsakodnevnem poklicnem in javnem delu opozarjamo na nevarnost kajenja: s tem bomo dali zdravju vrednost, ki mu gre in dvignili odgovornost do lastnega zdravja ter zdravja skupnosti;

— le dobro poučeni ljudje se lahko odločijo o tem, da ne bodo kadili ali pa bodo prenehali. Od tistih, ki tega ne zmorejo, pa upravičeno zahtevamo kulturnejši odnos do otrok (tudi še nerojenih), mladine in nekadilcev nasploh;

— v OZD naj bo določen poseben prostor za kadilce oz. kajenje;

— z obveščanjem in osveščanjem opozarjamo na neštete škodljive posledice kajenja.

Zdravstvene, vzgojnoizobraževalne organizacije, prostori za seje DPO, skupščin in drugih samoupravnih organov, delovni in drugi družbeni prostori, zlasti pa prostori za najmlajše, naj že enkrat postanejo prostori, kjer se ne kadil.

Mojca Habinc

Kdaj beneficirana doba za tkalke in predice

Zadnje čase v večih razpravah in javnih občilih zopet stopa v ospredje vprašanje beneficirane dobe za tekstilne delavke. Zlasti za tkalke in predice. Ta problematika pa ni nova. Od nekdaj imajo namreč tekstilne delavke, pa četudi delajo 35 let, najnižjo pokojnino v primerjavi z delavci iz drugih gospodarskih panog. Že pred 26 leti je osveščeni del slovenskega ljudstva zahteval za tkalke in predice 30 let dela za polno pokojninsko dobo. A za ženske se stanje ni izboljšalo. Čudna je ta družba, ki je beneficirala delo na primer šoferjem in dimnikarjem (rudarji jo resda zaslužijo), tekstilkam je pa ne more (ali noče). V panogah, kjer prevladujejo moški, se zadeve zlahka rešijo. Tam, kjer delajo povprečni ženske, pa vsako vprašanje naleti na trdnjavo molka ali celo vrečo dobroznanih protiargumentov.

Na to, da je imela tekstilna industrija v vseh povojnih letih v Sloveniji in Jugoslaviji ključno vlogo v gospodarstvu, se zmeraj sproti pozablja. Vsa ta leta je pretežno s svojimi sredstvi in predvsem odrekani (nizkimi osebnimi dohodki) posodabljala obrate. Ni iskala pomoči druge. Še več! Vse do leta 1960 so se njena sredstva prelivala v nove industrijske panoge. Ko pa je prišel čas, naj bi te nove panoge, »otroci tekstilne industrije«, poskrbele zanjo, saj je, opremljena še s predvojnimi stroji, vse bolj zastarevala, so pozabile na »roditelje«. Prišlo je celo do nasprotnega učinka. Te nove panoge, ki jim je tekstilna industrija žrtvovala domala vso svojo akumulacijo, niso dale pričakovanih rezultatov. Zato tekstilu niti niso mogle povrniti vloženih sredstev. Tako si je tekstilna industrija v času poceni posojil z lastnimi sredstvi in na račun nizkih osebnih dohodkov kupovala nove stroje in se posodabljala. Zato pri njih ni zgrešenih naložb.

Breme družbenega razvoja je tako slonelo na ženskah. Drugače ni mogoče trditi, saj je v vsem povojnem obdobju tekstilna industrija zaposlovala v glavnem ženske, kar 80 %. V službi so garale pri slabih strojih, tudi ponoči, v slabih razmerah, doma pa skrbele za družino...

Glede na težke delovne pogoje in uspešno gospodarjenje je nerazumljivo, da so prejemale tekstilne delavke vedno nižje plače kot delavci v drugih vejah industrije. Še zdaj je tako. V povprečju imajo kar 15 % nižje osebne dohodke. Posledica tega so tudi nižje pokojnine.

Kako urediti beneficirano dobo tkalk in predic, ki naj bi delale namesto 35 let samo 30, pa za polno pokojnino, se vsi sprašujejo. Kdo naj bi to plačal? — Kdo neki? Tiste panoge, ki jih je tekstilna industrija s svojo akumulacijo podpirala vsa leta po vojni! Ali pa druga možnost: tekstilno industrijo naj bi oprostili plačevanja v sklad za nerazvite, da bi lahko rešila svoja vprašanja in revščino tistih, ki se sedaj upokojujejo. Je mar to res pretežko?

Nedeljko Perič — predsednik IO OOZS TOZD Proizvodnja

Ženskam, zlasti tkalkam, bi se pravzaprav morala skrajšati delovna doba. Jaz osebno tega dela ne poznam najbolje, vendar ugotavljam vsakič, ko grem skozi tkalnico, da je delo v takšnih delovnih pogojih, kot obstajajo pri nas, resnično naporno. Vročina, neznošen ropot delavko zelo obremenjujeta. In če prištejemo še delo žensk v domačem okolju — z družino, gospodinjstvom in še marsičem drugim, so njihove zahteve za beneficiranim stažom upravičene. Prenekatera tkalka je po 30 letih delovne dobe zdravstveno precej ogrožena, zato ni čudno, da marsikatera zaprosi za predčasno upokožitev.

Marinka Galin — čiščenje cevki v pripravljalnici

Jaz sicer delam v pripravljalnici, 5 let. Vendar pa hodim v tkalnico po cevke, tako da opažam delo tkalk. Tudi jaz delam stoje. Zaenkrat še ne čutim nobenih zdravstvenih težav, ker imam šele 22 let. Vendar pa poslušam starejše delavke, ki tarnajo zaradi bolečin v nogah, hrbtenici, slabšega sluha ali vida. Samo delo tkalk ni pretežko, vendar so delovni pogoji tako težki, da poslabšujejo zdravje. Zato bi bila beneficirana delovna doba zelo zaželena. Tkalke bi rade prenehale delati s 30 leti delovne dobe, vendar le za polno pokojnino.

Skupina 17 delavk iz spodnje tkalnice v garderobi v času malice (posameznicam je bilo nerodno odgovarjati za časopis, zato so počakale dve oziroma tri najpogumnejše, ki so razpredale misli o delu tkalk v imenu celotne skupine, katera jim je vneto pritrjevala).

Delo tkalk je naporno. Vendar ne samo fizično, temveč tudi umsko. Norme so zelo visoke, zato je potrebno nenehno motriti stroje. Kajti če prihaja do pogostih zastavljanj, je doseganje zahtevane norme vprašljivo. Poleg tega moramo zelo skrbno paziti na kvaliteto blaga. Od tega, koliko blaga je v I. kvalitetni skupini, so odvisne naše plače. Več ko je prvostvorne tkanine, višji je naš osebni

Na tisoče votkov gre skozi njene roke...

Bom tkalka 30 ali 35 let?

Mojster, ki je vreden zlatega denarja — Nace Uršič

dohodek. Vendar pa težnje tkalk za čimvišjim doseganjem norme in čimboljšo kvaliteto ter iz tega izhajajočih višjih plač ovirajo stari, celo zastareli stroji. In njih je težko delati najboljše, tisto, kar zahtevajo od nas nadrejeni. Naše delo je precej olajšano, če imamo v »partiji« dobro mojstre, takšne, ki se spoznajo na stroje in tekstil. Na žalost so nekateri mojstri slabi, nevešči dela, ki ga opravljajo. Vsi bi morali biti vsaj tehniki, tako pa se med njimi najdejo celo avtomehaniki in ključavničarji. Njihove plače pa so do 10 milijonov višje od naših, ne glede na to, ali so dobri ali ne. Res je, moramo priznati, da se med njimi najdejo izjeme. Eden od dobrih, če ne celo najboljši mojster je Nace Uršič, ki je sposobnejši od marsikaterega inženirja. Ko bi bili vsi takšni, bi odpadla marsikatera ostra beseda.

V odnosih med tkalkami in mojstri pa se pogosto pojavlja še neka druga težava. To pa je poniževanje tkalk. Delavke, ki tkejo 10, 20 ali več let, prav gotovo statve zelo dobro poznajo. Marsikdaj bi celo predlagale kakšno izboljšavo ali drugačno pot, vendar jih večina mojstrov že v kali zatire, meneč, da smo »tupaste«. To zabolji, veste. Ni prav, da se naših mnenj ne upošteva. Nekoč je obratovodja sicer sklical sestanek in predlagal, naj tudi tkalke podajamo mnenja za izboljšave na strojih. Vendar zaradi slabih izkušenj v preteklosti tega ne delamo.

Zaradi vseh razlogov, ki smo jih navedle, bi morali tkalkam skrajšati delovno dobo, obvezno na 30 let. Telesni in umski napori pri delu z večimi stroji povzročajo okvare hrbtenice, težave z nogami, s sluhom, z vidom in drugo. Marsikatera takšna težava bi bila morebiti olajšana, če bi delale v bolj-ših razmerah. Tako pa električarji pregorelo ali utripajočo luč kljub stalnim prošnjam zlepa ne zamenjajo. Ogrevanje je slabo oziroma je samo ob eni steni tkalnice, klima naprave pa sploh ne delujejo.

Ali bomo vzdržale 35 let na statvah? Ne, nikakor ne. Marsikatera od nas se bo morala predčasno upokojiti ali prositi za premestitev v čistilnico blaga in drugam.

Čeprav bi bila beneficirana delovna doba za tkalke upravičljiva, pa mislim, da jo bomo težko dosegle. Proizvodne delavke se težko ukvarjamo s politikom. Stroj zahteva, da smo stalno pri njem, zato se ne udeležujemo sestankov, med nami skoraj ni delegatk. Popoldne pa smo prezasedene z delom doma, z družino. Zato se naši glasovi ne slišijo daleč.

Štefka Juhant — pletilja zaves v tkalnici

Delovno dobo tkalk bi družba resnično lahko skrajšala s 35 na 30 let. Redkokatera delavka zdrži v tkalnici 35 let. Prerade se ji namreč pojavijo zdravstvene težave, ki jih povzroča delo v ropotu, stoje, pozorno opazovanje tkanja, da se pravočasno odpravijo napake. Trpijo noge, hrbtenica, slabša se sluh in vid. Številne delavke iz tkalnice je potrebno iz zdravstvenih razlogov premestiti drugam, k manj napornemu delu. V okviru tkalnice imamo oddelek čistilnice blaga, kjer sploh ne zaposlujejo mladih, novosprejetih delavk, temveč ženske, ki ne morejo opravljati dela tkalke.

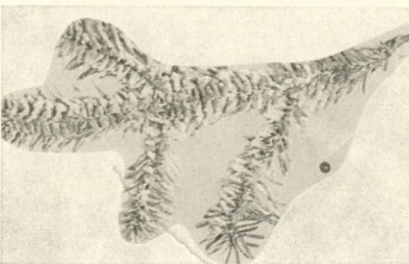
Tudi jaz sem bila nekaj časa tkalka. Trinajst let. Potem pa so se pojavljale najraznovrstnejše zdravstvene težave. Zato so me premestili na drugo delovno mesto. Sedaj sem že deset let pri pletenju zaves. Tudi to delo je natančno, vendar je manj ropota, pletenje pa lahko opazujem tudi sede in vskočim le takrat, ko se na tkanini pojavi napaka ali če vstavljam prejo.

Marinka Šolčič — pletilja zaves

Predlog za uvedbo beneficirane delovne dobe za tkalke močno pozdravljam. Skrajni čas je, da bi enkrat končno pomislili na delavke, ki v težkih delovnih pogojih ustvarjajo dohodek v številnih tekstilnih tovarnah. Toda na žalost vse ostaja pri pobudah, predlogih. Več kot četrto stoletje že traja ta boj. Ne vem, kdaj bo zmagalo prepričanje, da je delo tkalk zaradi raznovrstnih obremenitev resnično naporno. Prerazporeditve znotraj tovarne niso trajna rešitev.

Poglejte, jaz sem bila 23 let tkalka, za strojem. Vseskozi sem delala v treh izmenah, tudi ponoči na dvanajestrojnem sistemu. Potem pa sem bila prerazporejena na sedanje delo. Pletilja zaves sem pet let.

Včasih premišljam, da bi se upokojila predčasno, prej kot po 35 letih dela. Vendar bi imela v tem primeru že tako nizko pokojnino tekstilnih delavk še nižjo. Zato se preneka tera tkalka muči še tistih pet let, da dočaka polno pokojnino, ki je veliko pre nizka za vložene napore. Tako kot so tudi plače tekstilk prenizke. Mislim, da zato, ker gre v glavnem za delavke, ženske. Delo žensk pa je premalo vrednoteno tako v tovarnah kot doma.

SINTETIČNA VLAKNA VISOKIH TRDNOSTI ZA TEHNIČNA PODROČJA UPORABE

Marsikdo še vedno misli, da je poliester pač poliester, poliamid pa poliamid in podobno. Da lahko izdelamo iz teh vlaken obleko ali pa jadro. To je popolnoma napačno. Preje za tehnične tekstilije morajo imeti popolnoma drugačne lastnosti od prej za oblačilne tekstilije, kljub temu, da je osnovna surovina ista.

Preje za tehnične tekstilije morajo imeti npr. naslednje lastnosti odvisno od namembnosti končnega izdelka:

- visoko trdnost
- stabilnost oblike
- možnost raznolike obremenitve
- togost
- odpornost proti drgnjenju
- prečno trdnost
- lastnosti sprijemanja z drugimi masami (plastificiranje, gumiranje, laminiranje ali impregniranje) itd.

Največ izkušenj je na področju prej z visokimi trdnostmi.

V začetku l. 1930 so izdelali visoko visoke trdnosti, začetka 1950 poliamid — 6 visoke trdnosti, sredina 1950 poliamid 6,6 visoke trdnosti, začetkom 1960 pa poliester visoke trdnosti. V letu 1986 se je začela proizvodnja aramidnih in ogljikovih vlaken.

Tekom let so se z razvojem ti materiali kvalitativno izboljšali. Izboljšave pa so vodile k specializaciji posameznih vlaken. Lastnosti so prilagajene področju uporabe.

Na primer:

- preje odporne na drgnjenje — za varnostne pasove;
- preje z visokimi trdnostmi, majhnimi skrčki in dobro vezivnostjo za plastificirane tkanine;
- preje z visoko trdnostjo in visokimi skrčenji za jadra — pri čemer lastnosti skrčenja dopuščajo visoko zgostitev tkanine.

Poleg izboljševanja in izpopolnjevanja lastnosti prej za posamezne namene so razvijali tudi adjustiranje prej. Navitki so postajali večji — s tem je v tkanini manj vozlov — in danes že tehtajo navitki tudi do 20 kg.

Nekaj področij uporabe tehničnih prej

— Gumirane, plastificirane tkanine:

Za izdelavo plastificiranih oz. gumiranih tkanin uporabljamo — odvisno od namembnosti tkanine — poliesterne ali poliamidne visokotrde preje z majhnim krčenjem. Področje uporabe je zelo široko.

Razdelimo ga lahko na področja, kjer uporabljamo:

- težjo plastificirano oz. gumirano tkanino: ponjave za tovornjake, silose in vagone; tekstilne zgradbe, kontejnerje, cevi za prezračevanje, gumijasti čolni, rezervoarji za vodo, rešilni splavi itd.
- lažja plastificirana oz. gumirana tkanina se uporablja za izdelovanje na 10. str.

IPI prejice

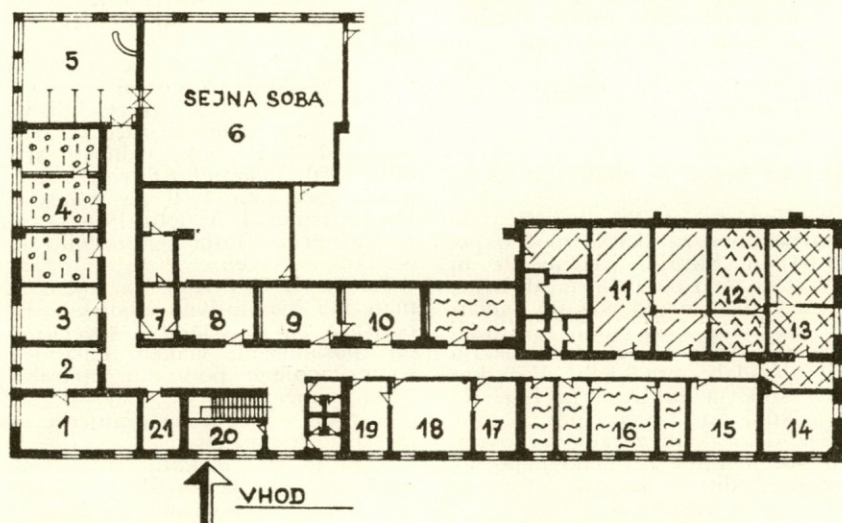
V tkalnici je bilo s 1. novembrom ukinjeno troizmensko delo. Razlog je pomanjkanje delavk.

Kam po točno informacijo?

Zaposleni v Induplati lahko precej zadev uredijo v obratovodskih pisarnah. Vsega pa jim tukaj ne morejo nuditi. Marsikdaj morajo delavci stopiti tudi na »upravo«. Prenekatero zadevo lahko uredijo le v stiku s strokovnimi delavci, ki so v upravnih prostorih.

Iz vprašanj delavcev — »kje naj to uredim? na koga naj se obrnem za rešitev te zadeve? kdo mi lahko pomaga pri tem?« — pa sklepamo, da večina še vedno ne ve, kakšne zadeve je možno urejati na upravi in v katerih pisarnah.

Zaradi teh težav vam objavljamo shemo razporeditve delovnih prostorov na upravi. V prostorih, na katere se obračamo zaposleni za reševanje posameznih zadev, so opisane tudi dejavnosti, ki jih tu izvajajo.

DELOVNI PROSTORI NA »UPRAVI«

- 1 — glavni direktor
- 2 — tajnica glavnega direktorja
- 3 — šefinja prodajnega sektorja
- 4 — prodajni sektor
- 5 — govorilnica
- 6 — sejna soba
- 7 — fotokopirnica
- 8 — referent za požarno varstvo, referent za SLO in DS, vodja službe varstva pri delu
- 9 — blagajna
- 10 — obračun OD
- 11 — služba za informatiko
- 12 — pravni svetovalec, informiranje in delo s samoupravnimi organi
- 13 — deli ekonomsko analitskega sektorja
- 14 — pomočnik glavnega direktorja in šef ekonomsko analitskega sektorja
- 15 — šefinja finančno računovodskega sektorja
- 16 — ostali deli finančno računovodskega sektorja
- 17 — šef kadrovskega splošnega sektorja

- 18 — referat za kadrovske zadeve
- 19 — vodja kadrovske službe
- 20 — socialna delavka
- 21 — svetovalec glavnega direktorja

8 — referent za požarno varstvo, referent za SLO in DS, vodja službe varstva pri delu

- a) varstvena dejavnost (varstvo pri delu, požarno varstvo, SLO in DS ter varovanje premoženja)
- b) prijava nezgod pri delu

9 — blagajna

- a) urejanje zadev v zvezi s tovariško samopomočjo (oddaja prošnje za posojila in dvig denarja)
- b) dvig potnih stroškov, dnevnic, bonov za gorivo za šoferje
- c) dvig osebnih dohodkov delavcev, ki jih zaradi odsotnosti niso

a) informacije v zvezi z zadevami, ki jih urejajo naši samoupravni akti

b) pripravljane in oddaja gradiva za sestanke samoupravnih organov (delavski sveti, razne komisije)

c) oddaja gradiva za Konoplan

18 — referat za kadrovske zadeve

- a) zaznamovanje sprememb naslovov, bivališč, priimkov delavcev
- b) prijavljanje in odjavljanje otrok v zdravstveno zavarovanje
- c) urejanje zadev v zvezi z upokojitvami
- d) potrjevanje zdravstvenih izkaznic

e) vlaganje prošnje in vlog, ki jih obravnavajo komisije za delovna razmerja in osebne dohodke

f) izpolnjevanje kreditnih »pol« za potrošniška posojila in obrazcev za otroški dodatek

g) pisanje potnih nalogov za službena potovanja in nalogov finančno računovodskemu sektorju za povračilo potnih stroškov

19 — vodja kadrovske službe

a) področje izobraževanja delavcev (tečaji, seminarji, štipendiranje, izobraževanju ob delu)

b) urejanje zadev v zvezi z delovnimi razmerji

c) reševanje pritožb delavcev zaradi nesporazumov s sodelavci

d) invalidsko pokojninske zadeve

e) organizacija uveljavljanja seminarjev za novozaposlene delavce

20 — socialna delavka

a) organizacija preventivnih zdravstvenih pregledov

b) sodelovanje pri pripravi invalidskih postopkov

c) organizacija prve pomoči v DO, nabava in izdaja materiala PP

d) izdelava plana preventivnega okrevanja in zdravljenja, organizacija, priprava seznamov po sprejetih kriterijih

e) vizualno ugotavljanje higien-skega režima v DO

f) zdravstvena prosveta: razgovori z zaposlenimi, predavanje za novospreglete delavce

g) obravnava socialno-zdravstvene problematike: zbiranje in evidenca podatkov o socialnih, ekonomskih, družinskih, delovnih, stanovanjskih in socialno-zdravstvenih razmerah zaposlenih, analiziranje podatkov in obveščanje strokovnih organov o stanju in rezultatih, pomoč zaposlenim pri sestavi vlog in zahtevkov, sodelovanje z organi v DO in izven DO, ki obravnavajo to področje

h) stanovanjska problematika: organizacija razpisov in pregled vlog, priprava gradiva za samoupravne organe v DO in koordinacija, ogled stanovanjskih razmer in preverjanje podatkov, vodenje celotne evidence

i) vodenje evidence stanovanj, ki so v lasti DO

j) urejanje zadev v zvezi s samskim domom.

prejeli na plačilni dan v obratovodski pisarni

d) informacije o potrošniških in stanovanjskih posojilih

10 — obračun OD

a) izdaja potrdil za otroški dodatek, nadalje potrdil o prejemu OD v preteklem letu za pridobitev štipendije ali za pridobitev stanovanjskega posojila in drugih potrdil o prejetih OD

b) obračun denarnih nadomestil za prevoz na delo

c) dvigovanje potrdil o OD delavcev skupnih služb in vodstva tozda Proizvodnja

d) vodenje dnevnika delovnih ur za delavce DSSS, vodstva tozda Proizvodnja in tozda Maloprodaja

e) zbiranje dnevnikov delovnih ur iz vseh oddelkov DO

g) obračun OD za delavce DSSS, vodstva tozda Proizvodnja in tozda Maloprodaja

12 — pravno svetovanje ter informiranje in delo s samoupravnimi organi

Z obiska v Termitu

V domžalski občini je precej organizacij združenega dela. »Kje pa so?« se marsikdo vpraša. Saj če ga prosimo, naj jih našteje, zna povedati največ deset imen. Običajno tiste, v katerih so zaposleni domači oziroma znanci ali pa največje organizacije v občini. Tosama, Helios, Papirnica, Induplati, Napredek, Banka, PTT — kaj več pa v prvem hipu že ne znamo povedati. Vendar je dejansko stanje precej drugačno od naših predstav. V domžalski občini je precej delovnih organizacij, ki imajo zaposlenih 100, 200, 300 delavcev ali pa celo pod 100 ljudi. Te so ravno tako uspešne kot velika podjetja, če ne še celo bolj. Tudi njihova proizvodnja je velikega pomena za tržišče, čeprav zaradi majhnosti ne ustvarjajo tako visokega dohodka kot veliki.

Ena od takšnih manjših delovnih organizacij, ki se ukvarja s proizvodnjo, je TERMIT Domžale. Sedež te delovne organizacije je v Domžalah na Ljubljanski cesti 22. Njena glavna proizvodna dejavnost pa se odvija zunaj Domžal, v Ihanu in Moravčah. Na naslovu, ki je omenjen v prejšnjem stavku, to je v Domžalah, je uprava podjetja in še nekatere druge dejavnosti.

Čeprav je TERMIT po številu zaposlenih majhna delovna organizacija, saj zaposluje le 250 delavcev, pa opravljajo zaposleni vse samoupravne in podobne funkcije kot v velikih podjetjih. Precejšnja pozornost namenjajo tudi obveščanju. Posebej še zato, ker so locirani v treh različnih krajih občine. Od dobrega obveščanja so marsikdaj odvisni medsebojni odnosi in uspešnost gospodarjenja. V Termitu skrbijo za obveščenost delavcev tudi prek internega glasila DELAVEC DELAVCU. Njegova urednica MARTINA KOVAČ, referentka za investicije, me je podrobneje seznanila tako s proizvodno dejavnostjo Termita kot z oblikami informiranja delavcev.

»Termit je mlada delovna organizacija. Samostojni smo šele 27 let. Do leta 1960 smo bili združeni v Svit Kamnik. Delovno organizacijo sestavljata dva tozda in skupne službe. V Ihanu je tozda ILPOS, kjer proizvajajo pomožna livarska sredstva za livarne. V moravškem tozdu PESKOKOPI pa se ukvarjajo s proizvodnjo livarskega kremenovega peska, oplaščenega peska ter kislih mas in malt. V Domžalah je sedež podjetja, ključavničarske in avtomehanične delavnice ter prevoznitvo.

Naše proizvode koristijo slovenske in jugoslovanske železarne ter livarne. Včasih tudi kaj izvozimo, vendar lahko vse prodamo doma.«

»DELAVEC DELAVCU«

Potem, ko sem se seznanila s proizvodnjo Termita, katere sploh nisem poznala, mi je prijazna sogovornica predstavila tudi njihove oblike obveščanja. Pojasnila je moje začudenje nad tem, da glasilo izdaja nekdo iz investicijskega oddelka, saj se običajno ukvarjajo z obveščanjem delavci v kadrovskem sektorju.

»Termit ni številčno velika delovna organizacija. Zato nimamo toliko dela z informiranjem delavcev kot v velikih podjetjih. Zato pri nas nimamo zaposlenega delavca, ki bi se ukvarjal samo z obveščanjem. Delo smo si nekako porazdelili. Za pripravo gradiva za sestanke delavskih svetov ali drugih komisij in za delo z delegacijami skrbijo v kadrovsko-spolno-

sektorju. Oglasne deske opremljajo z obvestili, novicami in pomembnimi zadevami za zaposlene tisti oddelki, ki so nosilci tega obvestila, novice, samoupravnega akta ips.«

Ko sva z Martino na splošno govorili o obveščanju v Termitu, sva prišli tudi na njihovo glasilo.

»V Termitu izdajamo glasilo vse od ustanovitve delovne organizacije. Pri tem smo bolj skromni. Glasilo izhaja dvakrat do trikrat na leto. Tudi tisk je skromen. Material preslikujemo in zaznamujemo na matrice.

Jaz urejam glasilo 5 let. Ko sem se zaposlila na dosedanem delu, sva bili tukaj zaposleni dve delavki. Jaz sem se učila pri sodelavki, ki se je kmalu upokojila. Ker nisem bila polno zasedena z opravili na investicijskem področju, so mi dali še urejanje glasila. Potem mi je to delo kar ostalo.

V našem glasilu objavljamo periodične in letne obračune, rezultate poslovanja, cenik del, ki jih opravlja naša DO, nadalje celotni zaslužek vsakega posameznega delavca ob koncu leta, obrazložitev samoupravnih aktov ter raznovrstne zanimivosti. Novic in sklepov s sej delavskih svetov ne objavljamo, ker ugotavljamo, da po 3, 4 mesecih niso več aktualni, zastarijo.«

Eden od večjih problemov vsakega urednika je dopisovanje v glasilo. Kako je to urejeno v Termitu?

»Moram priznati, da pisanje člankov v glavnem sloni na mojih plečih. Vsebinska zasnova glasila je večinoma odraz mojih zamisli in idej. Za strokovnejša poročila in članke se obrnem na pristojne strokovne službe v delovni organizaciji. Naše sodelovanje je srednje uspešno. Po večjih pozivih članek v glavnem tudi dobim.«

Kovač Martina mi je tudi povedala, da se je pred nekako 15 leti v Sloveniji povečala poraba kremenovega peska, ki ga proizvajajo v Moravčah. Tozda Peskokopi je imel premajhne kapacitete za naraščajoče potrebe livarn in železarn v državi. Termit pa s svojimi sredstvi ni zmožen posodobiti in povečati Peskokope. Zato je prišlo na predlog slovenskih železarn do združevanja sredstev za izgradnjo obrata Peskokopi. Petinpetdeset slovenskih in hrvaških podjetij si je s tem za-

DELAVEC- DELAVCU!

Glasilo delovne skupnosti
podjetja TERMIT domžale

gotovilo določeno količino kakovostnega imenovanega peska in drugih izdelkov. Ti sovlagatelji izdajajo tudi strokovni bilten, ki izhaja vsak mesec. Ureja ga Martina. Pošiljajo ga vsem sovlagateljem — podpisnikom sporazuma o združevanju sredstev v tozda Peskokopi. V njem objavljajo zapisnike s sestankov sovlagateljev, finančna poročila, doseženo proizvodnjo, prikaz porabe energije, pregled dobav peskov in mas po kupcih. Ob periodičnih obračunih zabeležujejo tudi skupne obrazce za udeležbo na dohodku, ob koncu leta pa plan za naslednje leto.

Obisk v Termitu nas seznanja s še eno od domžalskih delovnih organizacij. Res da nismo zvedeli vsega o tej tovarni, vendar zgornji podatki dopolnjujejo poznavanje naše ožje okolice, njenih prebivalcev in njihovega dela.

Pripravila L. L.

IPI prejice

Da je tkalnica brez klime naprav in je delavkam poleti zato neznošno vroče, je bilo v mesecih brez črke r rečeno na vseh sestankih — proizvodnih in samoupravnih. Pričakovali bi, da pozimi teh težav ne bo, ker se pri 15 stopinjah pod ničlo tkalnica ne more segreti. Torej naj bi v hladnih mesecih v tkalnici ne bilo težav. Vendar ni tako. Kolikor je poleti preveč vročine, je je pozimi premalo. Radiatorjev v prostoru ni. Ob eni steni so speljane samo cevi centralne napeljave, ki pa ne oddajajo dovolj toplote za ogrevanje proizvodne dvorane. Tako je vroča samo stena. Tkalke pa zebe celo v najtoplejših nogavicah in bundah. Kako »lahko« je delati oblečen kot medved, pa vemo vsi.

nadaljevanje s 7. str.

lavo zaščitnih oblek, streh šotorov, razne manjše ponjave, izdelavo nadstreškov, platnenih senčil in podobno.

Preje za izdelavo teh tkanin morajo imeti lastnosti dobre vezave s plastificirnim nanosom. Tkati se morajo neškrobljene brez problemov, ker gredo surove v nadaljnjo obdelavo — tj. plastificiranje.

— **Jadra** — z ozirom na številne razrede teže tkanine je tu potrebna uporaba široke palete titrov. Osnovne zahteve — zelo goste tkanine ne moremo doseči s tkanjem, zato imajo te preje visoko trdnost in zelo velike skrčke.

Željeno gostoto tkanine dosežemo s termično obdelavo po tkanju.

— **Torbarski izdelki** — nahrbtniki idr.

V ta namen uporabljamo visoko trdne preje PA-6 fine titre. Tkanino impregniramo ali enostransko tanko naslojimo.

— **Filtri in mrežaste tkanine za papirne stroje**

Na tem področju se uporablja široka paleta različnih prej z različnimi titri. Posamezne so zelo specifične za majhna področja uporabe. Tu predstavljajo posebnost konstrukcije s kordnim sukancem, z impregniranim sukancem ali impregnirano tkanino za papirniške stroje.

— **Ozke tkanine** — avtomobilski varnostni pasovi

Uporablja se v masi barvana zelo trdna preja, ki je tudi odporna na drgnjenje.

Zaključek: Bodoča naloga industrije kemičnih vlaken je, da sledi zahtevam tržišča z uporabnostjo že poznanih vlaken, ter razvijanje novih oz. boljših lastnosti že poznanih vlaken.

Slediti bo potrebno razvoju tekstilne strojegradnje in dajati kupcem uporabne tehnične nasvete.

Textilbetrieb —
pripravila K. P., dipl. ing.

ZAHVALE

Ob boleči izgubi dragega očeta

RUDOLFA HRIBARJA

iz Zg. Jarš

se sodelavkam in sodelavcem iz vzdrževanja zahvaljujem za izraze sožalja, denarno pomoč in cvetje. Iskrena hvala za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Tone in Štefan

Ob izgubi drage mame

ANE PETERKA

iz Preserij pri Lukovici

se sodelavkam in sodelavcem iz vzdrževanja zahvaljujem za denarno pomoč in darovano cvetje. Posebej pa se zahvaljujem še tistim, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti.

Nande

IPI prejice

Povsod po proizvodnji so zelo neurejene garderobe. Po tleh je beton, odpada omet, razbiti pomivalniki ali ogledala se ne nadomeščajo z novimi. Za neurejenost niso vsega krivi delavci, uporabniki garderobnih prostorov. Če bi bile garderobe sodobno urejene, ometane, s položnimi talnimi ploščicami, celimi umivalniki, sodobnejšimi pipami, bi vsakdo bolje pazil na opremo. Opremo, ki diši po preteklosti, po težkih poveljih časov, ko ni bilo denarja za čedne stvari, niti ni bilo možno v Jugoslaviji nabaviti tistega, česar je imela tujina že na pretek, pa vsak novozaposleni sprva začudeno pogleda in tudi ne pazi nanjo, misleč, da jo bodo v kratkem času odstranili in nabavili drugo.

Ob nenadni smrti
mojega sina

BRANKA MOČNIKA

se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem za denarno pomoč in tolažilne besede.

Zalujoča Ani z družino

Ob tragični izgubi dragega
očeta

PAVLETA IGLIČA

se iskreno zahvaljujem za izkazano denarno pomoč in izrečeno sožalje. Iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Robi

Ob nenadni smrti mojega
očeta

NIKOLAJA DIMCA

se najlepše zahvaljujem sodelavcem konfekcije v Radomljah za izraze sožalja, denarno pomoč in darovano cvetje. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Vilma Capuder z družino

Ob nenadni smrti
moje dobre mame

ANE ARNUŠ

iz Derstenika pri Ptuj

se najlepše zahvaljujem svojim sodelavkam in sodelavcem iz oplemenitilnice za izrečeno sožalje in denarno pomoč namesto cvetja.

Lojze Arnuš

Ob nenadni smrti dragega
očeta

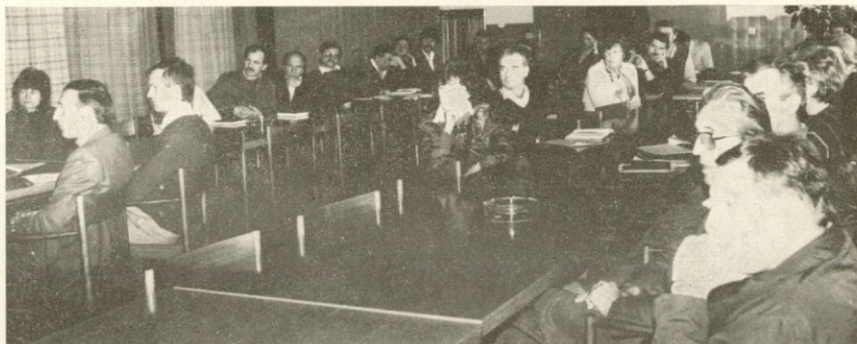
FRANCA KRIVICA

se sodelavcem obrata Konfekcije Mokronog zahvaljujem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti.

Tončka Škrjanec z družino

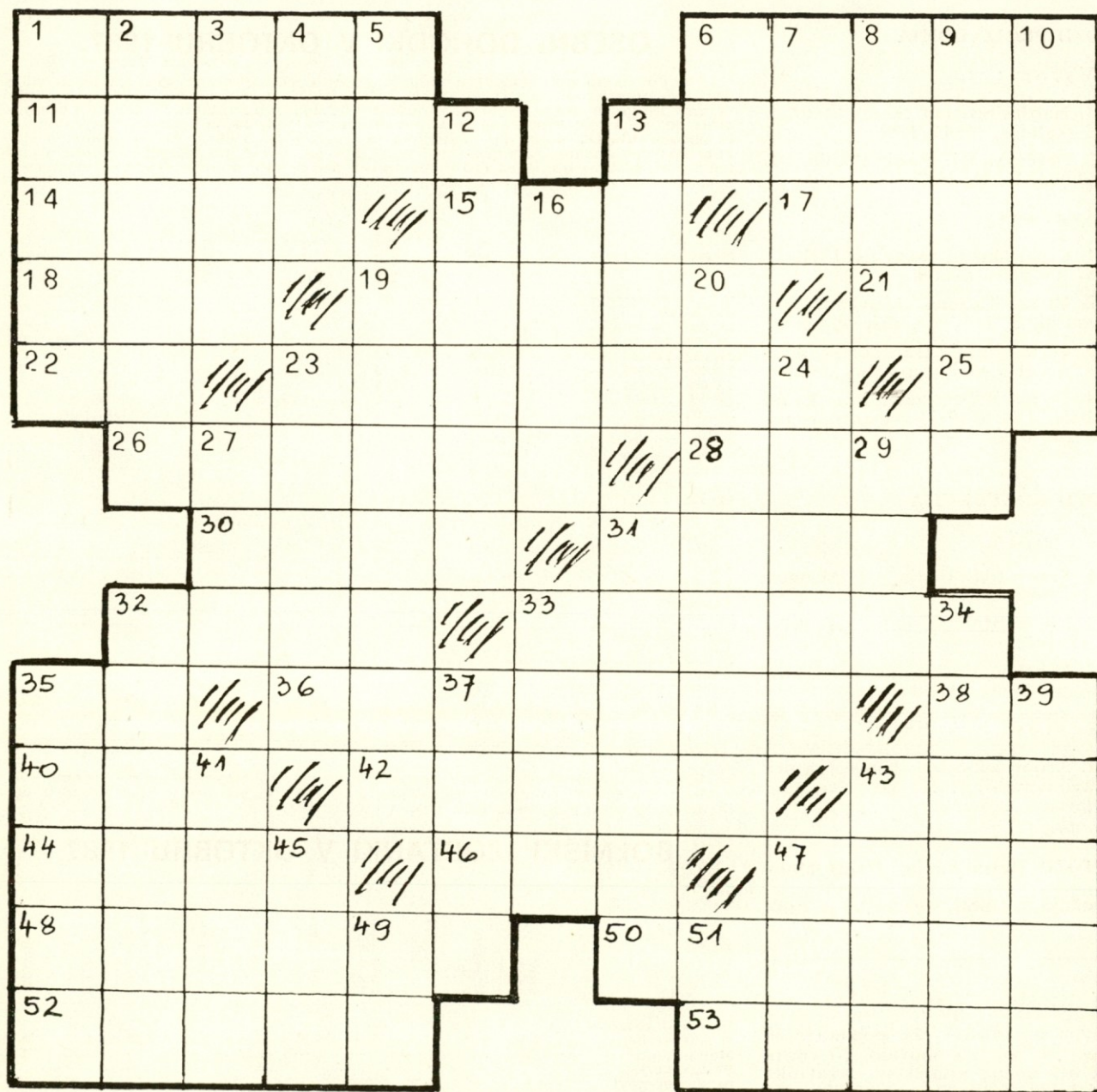

Novembra je imel za člane DITT Jarše strokovnjak IBM — Intertrade dipl. ing. Odon Toplak predavanje z naslovom: CIM — Strategija in perspektiva

Poslušalce — člane DITT Jarše je predavatelj seznanil z možnostmi uporabe računalnikov v proizvodnem procesu. Vsa razvita svetovna proizvodna industrija je namreč usmerjena v intenziven razvoj računalniško podprte in integrirane proizvodnje. Tega trenda tudi pri nas ne smemo zamuditi. Zlasti zato, ker že obstoječa sredstva omogočajo znatno podporo pri razvoju proizvodov, avtomatizaciji posameznih proizvodnih enot in povezovanju le-teh v integralne celote, ki se na višjem nivoju povezujejo s poslovnim informacijskim sistemom

KRIŽANKA ZA RAZVEDRILO — KRIŽANKA ZA RAZVEDRILO — KRIŽANK

VODORAVNO:

1. listnato drevo, 6. obširno glasbeno delo, 11. časopisni oglas, 13. bojni strup mehurjevec, ki je dobil ime po belgijskem mestu Ypres, 14. levi pritok Odre, 15. pripadnik vzhodnih Germanov, 17. naslovna junakinja Halleyevih Korenin, 18. pristanišče v Izraelu, 19. speleolog, 21. afriška reka, dolga 6671 km, 22. kazalni zaimek, 23. športnik discipline, priznane od mednarodne letalske zveze, 25. avtomobilska oznaka Karlovca, 26. mesto v srednji Dalmaciji, ki je povezano z mostom z otokom Čiovom, 28. najznamenitejši svetovni potnik sred. veka, Benčan, ki se je l. 1271 odpravil na

Daljni vzhod, 31. vrsta kita, 32. kemična spojina, kjer organski kislini preostanki zamenjujejo atome vodika, 33. izobilje, 35. angleška kratica za »vse v redu«, 36. omama, anestezijska, 38. začetnici priimka in imena psevdonima slovenskega skladatelja Friderika Širca, 40. okrasna ptica, 42. enkratna obkrožitev tekmovalne steze pri teku, 43. plesna prireditev, 44. hrvaški skladatelj (Krst), 46. po starem testamentu praoče vsega človeštva, 47. domače žensko ime, 48. ostri del noža, 50. bebec s hkratnimi telesnimi hibi, 52. družina italijanskih izdelovalcev godal iz Cremona (16.—17. stol.), 53. omamljenost, omotenost.

NAVPIČNO:

1. rodovitna ravnina v Vojvodini, 2. edini primerek, 3. koščevo orodje, 4. glavni števniki, 5. kratica enega glavnih organov OZN, 6. kratica za opombo, 7. obrtnik živilske stroke, 8. pesniško ime za Irsko, 9. tveganje, 10. hunski poglavar, ki ga je na Katalaunskih poljih pri Troyesu premagal Aetij, 12. pristaniško mesto v J. Maroku, ki ga je leta 1960 prizadejal hud potres, 13. nekdanji pripadnik rodov na Apeninskem polotoku, 16. arabski kalif, ki je uvedel štetje let od Mohamedovega bega v Medino (Ibn al Hatab), 19. nabiralec gozdnih sadežev, 20. nadaljevanje na 12. str.

obvestila iz kadrovske službe

TOZD PROIZVODNJA

Vstopi:

1. Nardin Boštjan, tkanje tkanin, OE tkalnica, 10. 11. 1987
2. Derča Matej, tkanje tkanin, OE tkalnica, 16. 11. 1987

Izstopi:

1. Cerar Marija, predenje, 1. 11. 1987, na željo delavke
2. Huber Tatjana, delavka v proizvodnji, 3. 11. 1987, discipl. ukrep
3. Čerin Sandi, transportni delavec, 15. 11. 1987, na željo delavca
4. Bizjak Robert, navijanje tkanin v bale, 23. 11. 1987, neusp. opr. poizkusno delo

TOZD KONFEKCIJA

Vstopi:

1. Sever Ida, šivilja, OE Mengeš, 2. 11. 1987
2. Cigula Milena, šivilja, OE Peče, 2. 11. 1987
3. Mihelčič Matjaž, delavec v kov. konstr., 16. 11. 1987

Izstopi:

1. Kropivšek Silvo, delavec na pravi ogradi, 7. 10. 1987, na željo delavca

TOZD Restavracija, TOZD Maloprodaja in DSSS, sprememb ni bilo!

nadaljevanje z 11. str.

novna uprizoritev, 23. poginotje živine, 24. poletno obuvalo, 27. cigan, 29. del imena kitajskega državnika roj. l. 1898, 31. majhen obod, 32. grški junak, po katerem se imenujejo visoke šole, 33. odprtina v steni, 34. ime znamenitega nizozemskega humanista, imenovanega »kralj humanistov« (1466—1536), 35. opornica, 37. ovčje krzno na živi ovci, takoj po striženju, 39. škodljiva padavina, 41. okrasna posoda za cvetje, 43. druga črka grškega alfabeta, 45. velik morski sesalec, 47. eden od baselovnih ustanoviteljev mesta Rima, 49. kemijski simbol za litij, 51. umetni jezik, ki ga je okoli leta 1906 izumil Foster (ZDA)..

-dabl-

OSEBNI DOHODKI V OKTOBRU 1987

Poročilo o osebnih dohodkih vsebuje gibanje OD, dosežene najnižje in najvišje OD, izračun povprečnih OD po TOZD, DSSS in DO za dejansko število opravljenih ur med 160 in 200 urami, dejanskem doseganju delovnih rezultatov in dejanski ocenjenosti del in nalog. Prav tako so v poročilu zajeti tudi osebni dohodki pripravnikov in nadomestila OD do 30 dni (metodologija izdelave RAD obr.). Če prikazanemu številu delavcev dodamo še zaposlene z manj kot 160 in več kot 200 opravljenimi urami ter zaposlene brez obračuna OD (nadomestila nad 30 dni) dobimo skupno število vseh delavcev, ki so prejeli OD oz. nadomestilo.

Razred	TOZD Proizvod.	TOZD Malopr.	TOZD Restav.	TOZD Konfek.	DSSS	Skupaj
do 150.000	1			4		5
150.000—190.000	24			16		40
190.000—230.000	95	1	2	84	1	183
230.000—270.000	150	1	2	72	6	231
270.000—310.000	140	9	2	34	8	193
310.000—350.000	50	9	7	17	16	99
350.000—390.000	23	1	5	12	14	55
390.000—430.000	23	1		3	12	39
430.000—470.000	5	1		1	11	18
470.000—510.000	6		1	1	9	17
510.000—550.000	2			5	8	15
550.000—590.000	3			3	5	11
590.000—630.000		1			4	5
630.000—670.000			1		5	9
nad 670.000	1			2	8	8
Zaposleni s 160—200 urami	523	24	20	254	107	928
Zaposleni z manj kot 160 urami	33	3		18	3	57
Zaposleni z več kot 200 urami				10		10
Zaposleni brez obračuna OD	20		1	16	5	42
Skupaj število zaposlenih	576	27	21	298	115	1037
Najnižji OD	161.786	220.180	219.289	120.000	221.399	120.000
Najvišji OD	744.657	607.899	632.449	770.068	920.955	920.955
Povprečni OD	278.146	326.868	338.781	263.218	442.334	295.558

Vrednost točke je v oktobru znašala v brutto vrednosti 1,60 din. Najnižji OD v višini 120.000 din je prejela pripravnica s 70-odstotno vrednostjo sestavljenosti del in nalog in brez gibljivega dela OD.

BOLNIŠKI IZOSTANKI V OKTOBRU 1987

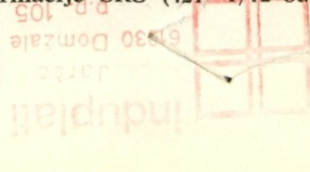
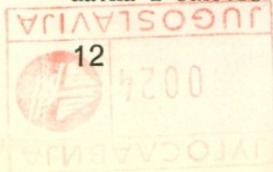
TOZD	Štev. zaposl.	Bolezen v %	Poškodba na delu v %	Poškodba na poti v %	Pošk. izven dela v %	Nega druž. člana v %	Spremistvo v %	Red. in pod. por. dop. v %	Skupaj v %	Izpadle ure
Proizvod. izdelkov iz sint. vlaken	578	4,16	0,02	0,39	0,26	0,68	0,04	2,56	8,11	8629
Maloprodaja	27	0,85	—	—	—	1,37	—	—	2,22	113
Restavracija	21	—	1,59	—	—	—	—	4,76	6,35	252
in poč. domovi	219	8,88	0,02	—	0,30	0,48	0,10	1,01	10,79	4345
Konfekcija	76	4,12	—	—	0,34	0,51	0,11	7,89	12,97	1816
Konfekcija — obrat Mokronog	112	2,37	—	—	0,08	0,16	—	3,57	6,18	1272
DSSS										

Povprečni izostanki za celotno podjetje: zaposlenih delavcev 1033

Povprečni izostanki za celotno podjetje.
 Izostanki zaradi bolezni 4,79 %
 Izostanki zaradi poškodbe na delu 0,05 %
 Izostanki zaradi poškodbe na poti 0,22 %
 Izostanki zaradi poškodbe izven dela 0,24 %
 Izostanki zaradi nege 0,58 %
 Izostanki zaradi spremstva 0,05 %
 Izostanki zaradi porod. in pod. porod. dopusta 2,71 %
SKUPAJ: 8,64 %

Izdaja v 1650 izvodih DO INDUPLATI Jarše r.o. Uredniški odbor (urednik), Hilda FRELIH, Gordana GARDASEVIC, Katja KHAM, in Franci VELEPEC. Natisnila tiskarna Učnih delavnic v Ljubljavi, davka z odločbo Sekretariata za informacije SRS (421—1/72 od

DU - 080 • MAT • KNJ • DOMZALE
 KLODOVOKA UL. 6
 00230 DOMZALE